

Research Paper

Developing a model for management of misbehavior of First secondary school students

Behzad Nadernezhad¹, Fardin Abdollahi^{2*}, Fardin Batmani³

1. Ph.D Student in Educational Management, College of Literature and Humanities. Islamic Azad University, Sanandaj, Iran

2. Assistant Professor, College of Literature and Humanities. Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

3. Assistant Professor, College of Literature and Humanities. Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

Received:2021/7/1

Accepted:2021/11/13

PP:78-97

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/jedu.2023.27978.5599

Keywords:

management of misbehavior model, interactive teaching styles, authoritarian, facilitator and specialist.

Abstract

Introduction: The purpose of this study was to present and develop a model of management of misbehavior of high school students and then to identify the best model of teaching style in line with the optimal management of misbehavior of classroom.

research methodology: This study was of mixed type and qualitative-quantitative method and grounded theory method was used. Participants in the study were first high school teachers in Sanandaj, which in the qualitative part 18 people were selected by purposive sampling method and in the quantitative part, out of 1100 people in the statistical population, ۲۰۴ people were selected by multi-stage cluster sampling method. In the qualitative section, using in-depth interviews, outlined 43 subcategories, ۳۷ central categories and 5 comprehensive categories. Accordingly, a conceptual model of components and strategic dimensions of management of misbehavior of students was designed. In the quantitative part, the final model was designed by distributing a researcher-made questionnaire with appropriate validity and reliability of 0/78 and finally using SPSS and Amos software for factor analysis.

Findings: From the components obtained from the model of strategic factors affecting the management of misbehavior in a total of 10 components and 4 dimensions of teaching style were obtained, including: A: interactive and camaraderie teaching style. B: authoritarian teaching style. C: facilitator style. D: specialized teaching style. The result of confirmatory factor analysis and structural equation model showed that the model of effective strategic factors in management of misbehavior of student has a good fit.

Conclusion: The practical result of this research was identification, model development with emphasis on interactive and camaraderie teaching style by teacher in management of misbehavior of student.

Citation: Nadernezhad Behzad, Abdollahi Fardin, Batmani Fardin.(2023); Developing a model for management of misbehavior of First secondary school students. . Journal of New Approaches in Educational Administration; 14(1):78-97

Corresponding author: Fardin Abdollahi

Address: Assistant Professor, College of Literature and Humanities. Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

Tell: 09188711452

Email: fardinabdollahy@gmail.com

Extended Abstract

Introduction:

One of the main problems of schools around the world is misbehavior of students, which affects the performance of schools. In the last two decades and globally, the rate of misbehavior of students has increased unpleasantly (Dalgic, 2014). The occurrence of misbehavior reduces the effectiveness of the teaching and learning process. Of course, in order to achieve the goals of education, there are necessary conditions, such as class discipline as an important factor, because the class in which the first step of learning (i.e. discipline) is not applied will certainly not have the desired results. Classroom management is a term that teachers use to guarantee a teaching process free of problems, even with the presence of the students' disruptive behaviors. This term is defined as prevention of the incidence of behaviors that are probably the most difficult aspects of teaching for the teachers. Moreover, teachers need to be fully prepared to confront the challenges inside the classroom. Teachers can directly promote positive social behaviors by orchestrating the relationships within a classroom in a positive manner. Positive teacher-student relationships enhance students' engagement (Menikdiwela, 2020; Little, 2005). Different studies have sporadically investigated the classroom management techniques and confrontation strategies for the students' disruptive behaviors. However, few studies have analyzed these methods.

Goal:

The purpose of this study is to design and explain the management of misbehavior model of boys' first high school in Sanandaj and tries to answer the question, what is the model of management of misbehavior? And what kind of teaching style do teachers use more successfully than other teachers in managing misbehavior?

Method:

The purpose of this study was to present and develop a model of management of misbehavior of high school students and with the aim of identifying the best type of teaching style in line with the optimal management of misbehavior of classroom. The present study is of mixed type which was based on data theory method in qualitative part and survey type in quantitative part. The tool for collecting data in the qualitative part, apart from using the results of previous research, was the use of interviews. The statistical population in the qualitative section include all the teachers of the boys' first high school

in Sanandaj in 1399 with a number of 1100 people who were interviewed using in-depth interviews of 18 of them. Finally, the categories related to the factors of management of misbehavior were drawn in the form of 43 subcategories, 31 central categories and 5 comprehensive categories. In the quantitative part, a questionnaire of strategic factors affecting the management of misbehavior was designed with 53 items. Confirmatory and content validity of the questionnaire was performed with the help of professors and finally distributed among the statistical sample. The reliability of the questionnaire of effective factors in management of misbehavior based on Cronbach's alpha was 0/78. The sampling method was quantitative, multi-stage cluster. The sample size was 204 people. The results of the questionnaire distribution in the form of Likert spectrum are loaded in SPSS software and after extracting data and descriptive statistics using this software, in order to determine the validity of the structure and determine the factor load of each of the main components in causal conditions, confirmatory factor analysis and model design were used from Amos software version 24 and the correlation of factors and the degree of model fit were obtained.

Findings:

One of the most important findings of the qualitative section using the grounded theory model was the identification of management of misbehavior of classroom strategies, which included negotiation strategies, punishment, cooperation, behavior guidance, motivation, student engagement, classroom space and time management, and neglect, improving knowledge and expertise included the teacher's inability to act and react. The results of confirmatory factor analysis show that the factors such as "camaraderie", "lack of management", "family seeking", "punishment", "peer pressure management", "specialization" and "orbital criteria" respectively has the greatest importance in misbehavior management of student. In the continuation of the quantitative part according to table 4, the results of the second-order confirmatory factor analysis of the effective factors in management of misbehavior based on the amount of factor load showed that the fitness indicators in each criterion have a good fit and the studied factors have the ability to explain the effective factors management of misbehavior. According to this table, the values of t-statistics of all indicators are greater than 1/96. Also, the value of RMSEA is 0/055, which is less than 0/08, and the ratio of chi-square to the degree of freedom is 1/612. The CFI is equal to 0/85, which is close to 0/90. Other fitness indicators such as NFI, GFI and TLI with values close to one are considered as desirable fitness

indicators of the model. Therefore, the model for measuring the effective factors in management of misbehavior with indicators is approved. The fitness results of the second-order confirmatory factor analysis model of effective factors in management of misbehavior are shown in figure 2.

Results:

The purpose of this study is to provide a model for management of misbehavior. In the qualitative part of the research, after conducting the interview and analyzing it through the grounded theory model, a conceptual model of the research was developed. Then, in the quantitative section, 10 components and 4 general teaching styles were obtained, as follows. A: Interactive and camaraderie teaching style includes components of camaraderie, family

interaction and reciprocal interactionism. B: Authoritarian teaching style including components of orbital punishment, peer pressure management and orbital discipline., C: Facilitator teaching style including facilitation and neglect components ., D: Specialized teaching style.

The applied result of this study was the emphasis on interactive teaching style by the teacher in management of misbehavior of student. Interactive methods are used not only to increase students 'interaction with the teacher, but also with each other and with the aim of guiding students' activities towards learning processes. Classroom behavior management requires creating a happy learning environment and minimizing disruption by responding to existing behavioral problems and reducing their occurrence in the future

تدوین الگوی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان مدارس متوسطه اول

بهزاد نادرنژاد^۱، فردین عبدالمهی^{۲*}، فردین باتمانی^۳

۱. دانش‌آموخته دکتری مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

۲. استادیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

۳. استادیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: هدف این پژوهش، ارائه و تدوین مدل مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان متوسطه اول و سپس شناسایی مناسب‌ترین الگوی سبک تدریس همسو با راهبردها و مدیریت بهینه سوءرفتار بود.

روش شناسایی پژوهش: این پژوهش از نوع آمیخته اکتشافی و به روش کیفی-کمی و از روش داده بنیاد و مدل کرسول جهت بررسی داده‌های کیفی و از تحلیل عاملی تأییدی در بخش کمی استفاده گردید. مشارکت‌کنندگان، معلمان مدارس متوسطه اول شهرستان سنندج بودند که در بخش کیفی از بین آنان ۱۸ نفر با روش نمونه‌گیری هدفمند و در بخش کمی از بین ۱۱۰۰ نفر جامعه آماری، تعداد ۲۰۴ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در بخش کیفی با استفاده از مصاحبه عمیق، ۱۵۴ شاخص مدیریت سوءرفتار به دست آمد که در نهایت ۴۳ مقوله فرعی و ۳۱ مقوله محوری و ۵ مقوله فراگیر ترسیم شد. بر این اساس مدل مفهومی مؤلفه‌ها و ابعاد راهبردی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان طراحی شد. در بخش کمی با توزیع پرسشنامه محقق ساخته دارای روایی مناسب و پایایی ۰/۷۸ و در نهایت از نرم‌افزار spss و Amos برای انجام تحلیل عاملی تأییدی و برازش مدل راهبردهای مؤثر بر مدیریت سوءرفتار استفاده گردید. جهت بررسی اعتبار مؤلفه‌های مدل از ارزیابی شاخص نسبت محتوایی CVR استفاده شد. نمره این شاخص ۰/۷۶ بود که روایی محتوایی بالایی را نشان می‌دهد.

یافته‌ها: از مؤلفه‌های به‌دست‌آمده از مدل عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوءرفتار در کل ۱۰ مؤلفه و ۴ بعد سبک تدریس به دست آمد شامل: الف: مؤلفه‌های رفاقت‌مداری، مددجویی و تعامل با خانواده و تعامل‌گرایی در قالب سبک تدریس تعاملی و رفاقت‌گرا. ب: تنبیه‌مداری، مدیریت فشار همسالان و ضابطه‌مداری در قالب سبک تدریس اقتدارگرا. ج: تسهیل‌گری و نادیده‌انگاری در قالب سبک تسهیل‌گرا. د: تخصص‌مداری در قالب سبک تدریس تخصصی.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحلیل عاملی تأییدی و مدل معادلات ساختاری نشان داد مدل عوامل راهبردی مؤثر در مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان از برازش مناسبی برخوردار است. نتیجه کاربردی این پژوهش، تدوین الگوی مدیریت سوءرفتار برای استفاده معلم با شناسایی سبک تدریس تعاملی و رفاقت‌گرا بود.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۴/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۸/۲۲

شماره صفحات: ۹۷-۷۸

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/jedu.2023.27978.5599

واژه‌های کلیدی:

مدل مدیریت سوءرفتار، سبک‌های تدریس تعاملی، مقتدر، تسهیل‌گر، تخصصی

استناد: نادرنژاد بهزاد، عبدالمهی فردین، باتمانی فردین. (۱۴۰۲). تدوین الگوی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان مدارس متوسطه اول. دوماهنامه علمی-پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. ۱۴ (۱): ۷۸-۹۷

* نویسنده مسوول: فردین عبدالمهی

نشانی: استادیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

تلفن: ۰۹۱۸۸۷۱۱۴۵۲

پست الکترونیکی: fardinabdollahy@gmail.com

مقدمه

یکی از اصلی‌ترین مشکلات مدارس سراسر جهان، سوءرفتار دانش‌آموزان است که عملکرد مدارس را تحت تأثیر قرار داده است. در دو دهه اخیر و در سطح جهانی به‌طور ناخوشایندی میزان سوءرفتار دانش‌آموزان افزایش پیدا کرده است (Dalgic & Bayhan, 2014). علاوه بر این تنوع و خطرپذیری آن نیز بیشتر شده است (Sueb, Hashim & Izam, 2020). از دیدگاه معلمان بروز سوءرفتار موجب کاهش اثربخشی فرایند تدریس و یادگیری بوده و موجب بروز اختلال در کلاس می‌شود. تحقیقات نشان داده مدت‌زمانی که معلم صرف پرداختن و مقابله با سوءرفتارهای مشکل‌ساز می‌کند بسیار بیشتر از آن چیزی است که تا به حال تصور می‌شد (Menikdiwela, 2020; Little, 2005).

رفتارهایی از جانب دانش‌آموز سوءرفتار قلمداد می‌شود که منجر به اختلال در کلاس و مانع فرایند تدریس و یادگیری باشد و علاوه بر تأثیر منفی بر کیفیت یادگیری، موجب نقض حقوق تدریس معلم و نقض حقوق دیگر دانش‌آموزان در یادگیری شود. معلمان، مربیان و مسئولان مدارس از طریق تجربه‌های شخصی و حرفه‌ای با موضوعاتی هم‌چون تأخیر، غیبت، مدرسه‌گریزی، نافرمانی، اهانت به مقدسات، خشونت، تخریب و مسائل جنسی آشنایی دارند. بدرفتاری برخی دانش‌آموزان آن‌قدر جدی است که مشکلات زیادی برای معلمان و مسئولان مدرسه به بار می‌آورند. به باور بسیاری از معلمان و مدیران، مهم‌ترین علت عدم موفقیت معلمان، مسائل مربوط به انضباط دانش‌آموزان و اداره کلاس است. زمانی که رفتار دانش‌آموز سبب ازهم‌گسیختگی فعالیت‌های کلاس می‌شوند، معلمان نمی‌توانند محیط مناسبی را برای یادگیری فراهم سازند (Shirbegi, Gholami & Bastami, 2015). سوءرفتار دانش‌آموزان تأثیرات منفی را از خود به‌جا می‌گذارند از جمله ترک تحصیل، کاهش ورودی مقاطع بالاتر، استرس معلمان، ضعف خودکارآمدی، فرسودگی شغلی و نگهداشت نیروی انسانی. تحقیقات نشان می‌دهد متناسب با شرایط کلاس، نوع محتوای درس، سطح تحصیلات و شخصیت دانش‌آموز، نوع سوءرفتار نیز فرق می‌کند (Dalgic & Bayhan, 2014). با بررسی اظهارات مسئولین و کارکنان مدارس و یک سری واقعیت‌های فضای کنونی مدارس از جمله درگیری و بی‌احترامی دانش‌آموزان نسبت به همدیگر و معلمشان، اهمیت و ضرورت پرداختن به موضوعاتی شبیه به موضوع پژوهش حاضر را نمایان می‌شود (Akbia, 2009). کلاس درس خط مقدم فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و جایگاهی برای آماده نمودن افراد برای زندگی در جهان در حال تغییر است. (Janabi, 2019) و مدیریت کلاس یعنی رهبری کردن کلاس، ایجاد شرایط لازم برای تحقق یادگیری، استفاده از روش‌های مدیریتی برای کنترل و حفظ نظم در کلاس درس می‌باشد. درواقع مدیریت کلاس ایجاد زمینه برای تدریس و یادگیری بهتر است و یک معلم اثربخش باید در مواجهه با بی‌نظمی‌های کلاسی برخورد مناسب و مؤثر داشته باشد (Dabirzadeh, Saedian & Salehi, 2020). مدیریت کلاس توسط معلم باهدف ایجاد نظم و انگیزه و جلب همکاری دانش‌آموزان در فرایند یادگیری صورت می‌گیرد. اگر معلمان نتوانند کلاس خود را با تکنیک‌های مختلف تدریس مدیریت کنند، فرایند تدریس منجر به شکست می‌شود. معلم به‌عنوان عنصر اصلی در فرایند تدریس برای ارائه یک تدریس مطلوب می‌بایست هم‌زمان مجموعه‌ای از دانش‌ها و مهارت‌ها را به‌طور هنرمندانه با یکدیگر ترکیب کرده و با به‌کارگیری آن‌ها تدریس اثربخش را طراحی و در کلاس ارائه کند. (Abdolmaleki, Maleki & Farjadmand, 2019). معلم محور اصلی تعلیم و تربیت است که دلسوزانه فعالیت می‌کند تا مطلبی را به نحو احسن و قابل‌فهم به فراگیران منتقل کند. بدیهی است که در این مسیر مهم‌ترین کار، توانایی مدیریت و اداره کلاس و ایجاد رفتار مطلوب در سایه ارتباط خوب و مؤثر با دانش‌آموز می‌باشد چراکه ایجاد یک رابطه صحیح می‌تواند فضای کلاس را برای دانش‌آموز دوست‌داشتنی و جذاب کند. آنچه در اداره مؤثر کلاس درس همواره باید مدنظر باشد، اولویت تأکید بر پیشگیری از بدرفتاری، نسبت به مقیاس‌های تسکین‌دهنده مانند تنبیه است. مشکلات بالقوه رفتاری باید شناخته شود، تا با اعمال روش‌های صحیح در کلاس، از پیشروی آن‌ها جلوگیری شود. یعنی به‌جای استفاده مدام از تنبیه می‌توان با آموزش مناسب، پیشگیری از رفتار غلط را جایگزین کرد (Kaufman & Sandilos, 2018).

مدیریت کلاس اصطلاحی است که معلمان برای تضمین فرایند تدریس حتی باوجود سوءرفتارهای دانش‌آموزان بکار می‌گیرند. این اصطلاح به‌عنوان پیشگیری از بروز رفتارهایی تعریف شده است که احتمالاً دشوارترین جنبه‌های تدریس برای معلمان است (Mahvar, Farahani & Aryankhesal, 2018). گلاس در الگوی غیر جبری خود¹ که اجرای آن را در دستیابی به نظم مؤثر می‌داند عنوان می‌کند که باید نیازهای فراگیران مانند نیاز به بقاء، نیاز به تعلق و عشق، نیاز به ترقی، نیاز به آزادی و سرگرمی برآورده شود در غیر این صورت احساس بی‌پهودگی به آن‌ها دست می‌دهد. گلاس خاطر نشان می‌سازد معلم علاوه بر توجه به نیازهای دانش‌آموزان، لازم است تمام تلاش خود را جهت ارائه تدریس اثربخش برای رسیدن به موفقیت ارائه دهد. گلاس اظهار می‌دارد زمانی که ۷ رابطه مراقبتی مانند حمایتگری، تشویق، گوش دادن، پذیرش، اعتماد، احترام و تفاوت در گفتگو، در روابط بین معلم و دانش‌آموز مورد غفلت واقع شود، سوءرفتار رخ می‌دهد. سبک تدریس معلم یکی از مسائلی است که می‌تواند بر روی نظم دانش‌آموز تأثیر منفی داشته باشد. مطابق نظر گلاس زمانی که یادگیرنده یک معلم رئیس ماب دارند، سوءرفتار اتفاق می‌افتد. معلم رئیس ماب شخصی است که استانداردها، پیامدها و تکلیف‌ها را دیکته می‌کند، سخن می‌گوید اما هیچ‌وقت

1 The Glasser's model of non-coercive of discipline

توضیح نمی‌دهد، به دانش‌آموزان امتیازاتی بدون انجام پروسه ارزیابی می‌دهد و زمانی که دانش‌آموزان در مسئله‌ای پافشاری کنند دیدگاه چکشی و قهری دارد (Jinot, 2017).

با این تفصیل مسلماً به‌منظور نیل به اهداف آموزش و پرورش، وجود شرایطی لازم است، از جمله این شرایط می‌توان به نظم حاکم بر کلاس به‌عنوان فاکتوری مهم اشاره کرد، زیرا کلاسی که در آن اولین گام یادگیری (یعنی نظم و انضباط و مشارکت در فعالیت و جلب توجه فعال شاگردان) اعمال نگردد، به‌یقین نتایج مطلوبی نخواهد داشت. برای رسیدن به نظم معلم باید بتواند ارتباطی سالم و دوطرفه برقرار نماید، تا سبب تبادل افکار و احساسات شده و در قبال آن به انتقال مفاهیم و دانش موردنیاز دانش‌آموزان بپردازد و آن‌ها را در فرآیند یادگیری راهنمایی نماید و این برقراری ارتباط مؤثر جز با مدیریت اثربخش و توانای معلم ممکن نخواهد شد. پس لازم است که معلمان با شیوه‌های مدیریت کلاس و مهارت‌های ارتباط با دانش‌آموزان آشنا بوده و برحسب موقعیت و فضای کلاس آن را به نحو مطلوب به کار ببندد (Tondeur, 2016 Braak & Ertmer).

نظرسنجی‌هایی که در سال‌های اخیر از معلمان صورت گرفته نشان می‌دهد آن‌ها آموزش کافی در مورد نحوه مدیریت رفتار دانش‌آموز دریافت نکرده‌اند. گله‌مندی معلمان از نبود آموزش کافی می‌تواند نشانه‌ای از افزایش سوءرفتار و گستردگی اختلالات عاطفی و رفتاری در میان دانش‌آموزان باشد. در تحقیقات انجام‌شده یکی از دلایل نارضایتی و دست‌کشیدن معلمان از حرفه‌ای معلمی را سوءرفتار دانش‌آموز عنوان می‌کنند. یافته‌ها همچنین نشان‌دهنده‌ای این مسئله است که ۷۶٪ از زمان معلمان متوسطه اول در کلاس، صرف کنترل رفتارهای مختل‌کننده می‌شود، در نتیجه سوءرفتار منجر به هدر رفت سرمایه و زمان می‌شود (Rosaria, 2011).

در تحلیل سوءرفتار دانش‌آموز، لازم است معلم دلایل به وجود آورنده چنین رفتارهایی را بشناسد. مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز بازتابی است از انتظارات معلم که دانش‌آموز بتواند به‌واسطه تعامل با محیط به یادگیری دست پیدا کند. (Altinel, 2019 Cabraoglu &). یکی از اهداف بررسی حاضر چگونگی مدیریت سوءرفتارهای دانش‌آموز در کلاس درس است.

معلمان به جای عصبانی شدن، توهین به دانش‌آموزان و بیرون فرستادن آن‌ها از کلاس در مواجهه با سوءرفتارها، می‌توانند از راهکارهای مؤثر مدیریت کلاس درس استفاده کنند. معلمان باید راهکارهای مدیریت کلاس درس را بیاموزند و بر این اساس اثربخش‌ترین آن را به‌کارگیرند. اکثر مطالعات نشان داده‌اند که مدیریت کلاس و مدیریت سوءرفتارهای فراگیران یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها و دغدغه‌های معلمان است. مطالعات مختلف به‌طور پراکنده تکنیک‌های مدیریت کلاس و راهبردهای مقابله با سوءرفتارهای دانش‌آموزان را بررسی کرده‌اند و مطالعات محدودی این روش‌ها را تجزیه و تحلیل کرده‌اند. از این رو، پژوهش حاضر با هدف شناسایی مؤثرترین راهبردهای مدیریت کلاس درس در جهت مدیریت سوءرفتارهای دانش‌آموزان انجام شده است. (Mahvar, Farahani & Aryankhesal, 2018).

در حال حاضر معلمان شناخت صحیحی از نحوه کارکرد سبک‌های تدریس ندارند، اینکه کدام سبک تدریس بهتر می‌تواند در فرآیند مدیریت کلاس عمل کند درک درستی وجود ندارد به این پژوهش با توجه به اهمیت مسائل رفتاری دانش‌آموزان در عصر حاضر که چالش‌های نوظهوری را به دنبال داشته، وظیفه دارد گامی در جهت پر کردن خلأ مذکور بردارد. بنابراین هدف از پژوهش حاضر طراحی و تبیین مدل مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان مدارس پسرانه مقطع متوسطه اول شهرستان سنندج می‌باشد و می‌کوشد به این سؤال پاسخ دهد که الگوی مدیریت سوءرفتار چگونه الگویی می‌باشد؟ و معلمان با چه نوع سبک تدریسی موفق‌تر از سایر معلمان در مدیریت سوءرفتار کلاس عمل می‌کنند؟

پیشینه‌ی پژوهشی:

آذن و ایلدیریم (Ozen & Yildirim, 2020) به این نتیجه دست پیدا کردند که پیش‌شرط مقابله با سوءرفتارهای دانش‌آموزان استفاده از روش تدریس اثربخش می‌باشد و شرط تدریس اثربخش نیز داشتن دانش و مهارت حرفه‌ای معلم و میزان تحصیلات و تلاش او در جهت ارتقاء دانش شناختی دانش‌آموزان می‌باشد.

سیمپسون، هاپکینز، ایکل و رز (Simpson, Hopkin, Eakle, & Rose, 2020) به این نتیجه دست یافتند که یک سری از استراتژی‌های تدریس مانند تحسین رفتار خاص، هدایتگری رفتار مناسب و ارائه فرصت‌های مکرر به دانش‌آموزان برای پاسخگویی به فرامین آموزشی در کاهش سوءرفتارهای دانش‌آموزان مؤثر است.

موون، کولینا و وبستر (Moon, Webster & Herring, 2020) به این نتیجه رسیدند که انجام استراتژی حرکات یکپارچه در کلاس با استراتژی‌های تدریس از نوع مدیریت واکنشی و همچنین سوءرفتارهای دانش‌آموز ارتباط منفی دارد و با استراتژی‌های مدیریت پیشگیرانه ارتباط مثبت دارد.

نادریان، علی محمدی و حجتی (AliMohammadi & Hojati, 2014 Naderian) در بررسی علل و عوامل بی‌انضباطی در کلاس‌های تربیت‌بدنی به سه سطح اشاره دارند. اولین سطح، عوامل فردی است. برخی دانش‌آموزان با رفتارهای نابهنجار، بر عملکرد کلاس تأثیر

می‌گذارند. دومین سطح شامل درگیری میان همسالان است و سومین سطح شامل تضاد میان برنامه‌های آموزشی معلم با انتظارات و نیازهای دانش آموزان می‌باشد که ممکن است موجب خشونت شود.

دادمیر، ناستی زایی و پورقاز (Pourghaz, 2016 Dadmir, Nastizai &) دریافت معلمانی که از سبک تعامل‌گرا در مدیریت کلاس خود بهره می‌برند به‌طور چشم‌گیری خلاقیت و پیشرفت تحصیلی فراگیران خود را بهبود می‌بخشند. یافته‌های پژوهش احمدی، رجب پور و محمدی (Ahmadi, Rajaipour, & Mohammadi, 2017) در خصوص راهکارهای اصلاح مشکلات انضباطی نشان داد که «مشورت معلمان و مدیران برای حل مسئله»، «تذکر شفاهی خصوصی» «جلسات آموزشی با والدین»، «انجام مشاوره فردی با دانش‌آموز»، «تشویق و پاداش به‌منظور اصلاح مشکل»، «دادن مسوولیت به دانش‌آموز» و «علت‌یابی مشکل قبل از هرگونه برخورد» به ترتیب بالاترین میانگین را داشته است.

ماهور، فراهانی و آراین خصال (Aryankhesal, 2018 Mahvar, Farahani &) در پژوهش خود نشان دادند که همه تکنیک‌ها و استراتژی‌های مورد استفاده معلمان در برخورد با رفتارهای مخرب دانش آموزان در استراتژی‌های مدیریت تعارض گنجانده شده است که به سه دسته راهبردهای مشارکتی و حل مسئله، راهبردهای اجتناب و راهکارهای تنبیه دسته‌بندی شده است. مهم‌ترین روش‌های برقراری ارتباط متقابل با دانش آموزان برای اصلاح رفتارهای منفی آن‌ها، آموزش و آماده‌سازی معلمان برای برخورد با رفتارهای مخرب دانش آموزان و استفاده از سبک‌های تدریس مختلف و اتخاذ رویکردها بر اساس شرایط اقتضایی کلاس بود. هم چنین وجود دانش و مهارت کافی در مورد تدریس، آشنایی با رشته‌های مرتبط و تأثیرگذار در برخورد با دانش آموزان و برقراری ارتباطات اثربخش در کلاس می‌تواند در توسعه و برخورداری از مهارت‌های مدیریت کلاس درس مفید باشد.

سوالات پژوهش

- ۱: مؤلف‌ها و ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوء رفتار دانش آموزان کدام‌ها هستند؟
- ۲: آیا مدل ارائه شده از مدیریت سوء رفتار دانش آموز مورد تأیید قرار می‌گیرد؟ و برازش مناسب را دارد؟
- ۳: مناسب‌ترین الگوی سبک تدریس مؤثر بر مدیریت سوء رفتار دانش آموز کدام است؟

روش‌شناسی پژوهش

هدف این پژوهش، ارائه و تدوین مدل مدیریت سوء رفتار دانش آموزان متوسطه اول و سپس شناسایی مناسب‌ترین الگوی سبک تدریس همسو با راهبردها و مدیریت بهینه سوء رفتار بود. پژوهش حاضر از نوع آمیخته اکتشافی که در بخش کیفی از روش گراند تئوری و در بخش کمی از نوع پیمایشی استفاده گردید. نوع گراند تئوری مورد استفاده در این پژوهش مدل کرسول (Creswell, 2012) بود که در آن اجزاء مدل پارادایم اشتراوس و کوربین به تصویر کشیده شده است. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی استفاده از مصاحبه عمیق بود و مصاحبه‌ها تا رسیدن به سطح اشباع ادامه یافت. نتایج مصاحبه‌ها با یک دسته‌بندی مناسب و منطقی ثبت شدند. در این مرحله، گزاره‌هایی که با مدیریت سوء رفتار ارتباط داشت بر اساس برداشت از گزاره‌ی انتخاب شده و کلیدواژه‌های به کار گرفته شده در آن، به وسیله تحلیل محتوای محوری، مؤلف‌ها و مقوله‌های آن شناسایی و در ابعاد مشخص شده، جانمایی شدند که در نهایت در بخش تحلیل محتوای انتخابی، بر اساس مقوله‌های به دست آمده، عوامل مؤثر بر مدیریت سوء رفتار دانش آموز استخراج شد. سپس روایی محتوا و روایی صوری آن به وسیله اخذ نظرات خبرگان تعلیم و تربیت به دست آمد. در پایان از نظرات اعضای هیئت علمی دانشگاهی برای اعتبار یابی داده‌های کیفی استفاده شد. جامعه آماری در بخش کیفی شامل تمامی معلمان مدارس متوسطه اول پسرانه شهرستان سنندج در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۱۱۰۰ نفر که با استفاده از مصاحبه عمیق ۱۸ نفر آنان مورد مصاحبه قرار گرفتند. انتخاب نمونه‌های مصاحبه بر اساس قاعده و اصل اشباع نظری ادامه یافت. در پایان بخش کیفی پس از استخراج شاخص‌ها، مقوله‌های فرعی (کدگذاری باز) و مقوله محوری و مقوله فراگیر (کدگذاری گزینشی) مدل عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوء رفتار تدوین شد. در مرحله بعد و در بخش کمی با هدف انجام تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوء رفتار با تعداد 53 گویه با استفاده از تحلیل داده‌های به دست آمده در بخش کیفی طراحی شد. با راهنمایی استادان گویه‌های تکراری و فاقد روایی حذف و جهت بررسی اعتبار و روایی محتوایی گویه‌ها از ارزیابی شاخص نسبت محتوایی CVR استفاده شد. نمره این شاخص ۰/۷۶ بود که روایی محتوایی بالایی را نشان می‌دهد. پس از انجام اعتبار سنجی، تحلیل عاملی انجام گرفت تا از نتایج کمی برای برازش یافته‌های مدل به دست آمده در نظریه گراند تئوری^۲ استفاده شود. روایی تأییدی و محتوایی پرسشنامه محقق ساخته با کمک اساتید انجام گرفت و در نهایت در بین نمونه آماری توزیع شد. پایایی پرسشنامه عوامل مؤثر در مدیریت سوء رفتار بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمد. روش نمونه‌گیری بخش کمی، خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود. با توجه به اینکه جامعه آماری شامل نواحی ۱ و ۲ شهرستان سنندج بود و روستاهای اطراف شهر را نیز دربرمی‌گرفت و با توجه به محدودیت زمانی و هم چنین عدم امکان دسترسی به کلیه مدارس روستاها، باهدف

افزایش دقت نمونه‌گیری از نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد و در ابتدا پس از مشخص نمودن نواحی مختلف شهرستان و انتخاب ۱۰ مدرسه از هر ناحیه و سپس انتخاب ۳ روستا و ۷ مدرسه شهری از هر ناحیه، جمعاً ۲۰ مدرسه انتخاب شد و از هر مدرسه نیز تعداد ۱۰ نفر معلم انتخاب شد. اصغرزاده (Asgharzadeh, 2017) به نقل از بوسیما عنوان می‌کند که برای تخمین مدل‌های معادلات ساختاری حجم نمونه حداقل باید ۲۰۰ نفر باشد لذا در این پژوهش نمونه آماری انتخاب شده ۲۰۴ نفر بود که در بین آنان توزیع شد. نتایج توزیع پرسشنامه در قالب طیف لیکرت در نرم‌افزار spss بارگذاری و پس از انجام آمار توصیفی، به‌منظور تعیین روایی سازه و هم‌تعیین بار عاملی هر یک از مؤلفه‌های اصلی در شرایط علی از تحلیل عاملی تأییدی و طراحی مدل نیز از نرم‌افزار Amos نسخه ۲۴ استفاده گردید و در نهایت میزان همبستگی عامل‌ها و میزان برازش مدل به دست آمد.

یافته‌های پژوهش (بخش اول: کیفی):

این مطالعه در دو بخش کیفی و کمی، پس از مصاحبه عمیق با ۱۸ نفر از معلمان، سپس تهیه و توزیع پرسشنامه محقق ساخته بین ۲۰۴ نفر از آنان در مقطع متوسطه اول انجام شد. با هدف پاسخگویی به اولین سؤال پژوهش به قرار زیر، نتایج بخش اول کیفی به شرح زیر بیان می‌شود.

۱- مؤلفه‌ها و ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان کدام‌ها هستند؟

برای پاسخگویی به این سؤال، در بخش اول پژوهش پس از انجام مصاحبه و تحلیل آن از طریق مدل داده‌بنیاد، مدل مفهومی تحقیق تدوین گردید. در بخش کیفی با استفاده از روش گراند تئوری و نتایج مصاحبه ۱۵۴ شاخص به دست آمد که با حذف موارد تکراری و ادغام شاخص‌های هم‌جنس و مشابه، در نهایت مقوله‌های مربوط به علل و عوامل بروز سوءرفتار در قالب ۴۳ مقوله فرعی (کدگذاری باز) و ۳۱ مقوله محوری و ۵ مقوله فراگیر (کدگذاری گزینشی)، ترسیم شد که در نهایت، ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان ترسیم گردید که در شکل شماره ۱ با جزئیات کامل آمده است. در جدول شماره ۱ سعی شده است نتایج پیاده‌سازی روش گراند تئوری در قالب استخراج کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی ارائه شود و هر کدام از ابعاد و مؤلفه‌های مربوط به آن‌ها به همراه جملاتی از تحلیل محتوای کیفی در رابطه با آن‌ها، توضیح داده شود. لازم به ذکر است که برای حفظ اصالت اظهارنظرهایی که از مصاحبه‌ها نقل می‌شود، به همان صورت محاوره‌ای شوند.

جدول ۱- تشریح عناصر مدل گراند تئوری بر اساس نتایج مصاحبه با معلمان

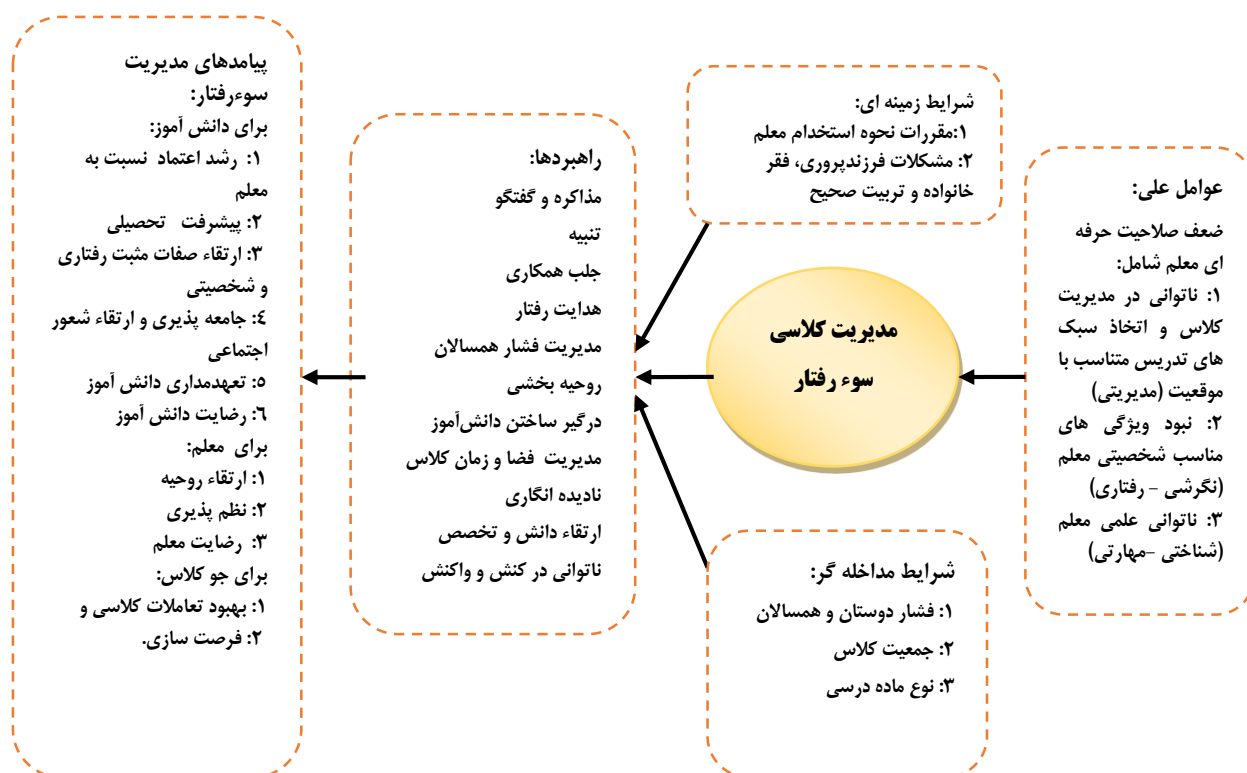
کد منبع	نمونه ای از جملات مصاحبه/ کلمات کلیدی	کدگذاری باز	کدگذاری محوری - مقوله اصلی (کدگذاری گزینشی)
CT7	معلمانی که بار علمی و سواد عمومی و تخصصی بالایی دارند نه تنها با انگیزه کار می‌کنند بلکه برای شغل خود ارزش قائل می‌شوند و به راحتی از پس مدیریت کلاس درس و هدایت سوءرفتار دانش‌آموزان برمی‌آیند. معلمی که شلخته س، کفشش را واکس نزده، به انجام کارهای فرعی خارج از حیطه معلمی می‌پردازد مانند ساخت‌وساز مسکن، تجارت سکه، پرداختن به بازار بورس و ارزهای مجازی و ... نه تنها ابزار و توانمندی ندارد بلکه توانمندی مدیریت کلاس خود را نیز ندارد یا برایش مهم نیست.	ناتوانی در مدیریت کلاس	مدیریتی عوامل علی
CT3	قطعاً مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان از طرف معلمان که بی‌سواد و فاقد پرستیز هستند از معلمان که برای خود احترام قائل شود و دارای سواد و دانش به‌روز هستند ضعیف‌تر و ناکارآمدتر است.	ناتوانی علمی معلم	شناختی - مهارتی
CT5	«یکی از خصوصیات که واقعاً یک معلم خوب باید از آن برخوردار باشد، بردباری است. زیرا اصولاً معلم با کودکان و نوجوانان سروکار دارد و این افراد به خاطر کمی سن و تجربه، گاهی رفتارهایی از خود بروز می‌دهند که اگر معلم بردباری کافی نداشته باشد، موجب ناراحتی خواهد شد.»	نبود ویژگی‌های مناسب شخصیتی معلم	نگرشی - رفتاری
CT3	«تعدادی از دانش‌آموزان با دوستانی ارتباط دارند که به دلیل هم‌نوی با آن‌ها مجبور می‌شوند رفتاری غیر از شخصیت	همراهی کردن با هم‌کلاسی	عوامل مداخله‌ای نقش همسالان

		واقعی خود داشته باشند. حتی طرز لباس پوشیدنشان و لحن صحبت کردنشان تغییر می کند.	
	تقلید	پس از این که یک نفر در کلاس درس سوء رفتار و شلوغی از خود نشان داد دوست او یا هدف همراهی کردن با وی مرتکب سوء رفتار می شود.»	CT1
	جمعیت کلاس	جمعیت	CT4
		به نظر من یکی از عوامل سوء رفتار جمعیت بالای کلاس می باشد	
	نوع ماده درسی	محتوای درس	CT2
		در بعضی از دروس مانند مطالعات اجتماعی، به دلیل محتوای درسی و به دلیل دانش علمی بالای معلم سوء رفتار کمتری رخ می دهد چون کلاس و محتوای درسی هیجان و نشاط خوبی ایجاد می کند. ولی در دروس انگلیسی و عربی و دینی این طوری نیست	
	فقر خانواده	فقدان شغل	CT1 3
		عدم برآورد نیازها	
		فقر خانواده که به دلیل نبود شغل مناسب در جامعه ایجاد شده، زمینه ای فراهم کرده که خانواده نمی تواند نیازهای کودکان را برآورده کند و این عدم برآورد نیازها زمینه ای برای بروز سوء رفتارها و ناهنجاری های رفتاری و اختلالات رفتاری را به وجود آورده است	
عوامل زمینه ای	فرزندپروری و تربیت خانواده	خانواده	CT1 5 CT1 7 CTV
			بی سرپرست و بد سرپرست بودن - ارتباط ضعیف و عدم وجود صمیمیت در منزل - جایگاه اجتماعی پایین خانواده - ایفای نقش نادرست خانواده در تربیت - تنش در خانواده
	مقررات نحوه استخدام معلمان	نحوه جذب در آموزش و پرورش	CT2
		امروزه شاهد هستیم که سالانه تعداد زیادی از افرادی که جذب آموزش و پرورش می شوند از میان معلمین نهضت هستند که اصلاً آموزش درستی دریافت نکرده اند و زمانی هم که وارد سیستم آموزشی می شوند مدت زمانی که به تربیت معلم در ضمن خدمت اختصاص می یابد، رو به کاهش است و این معلمانی که معلومات عمومی ضعیف تری دارند در زمانی کمتر تربیت می شوند. و مقدمات عدم مدیریت کلاس، بی نظمی و مشکلات تحصیلی برای دانش آموز را به دنبال می آورند.	
پیامدها	پیامد در سطح دانش آموزی	رشد اعتماد نسبت به معلم، پیشرفت تحصیلی، ارتقاء صفات مثبت رفتاری و شخصیتی جامعه پذیری و ارتقاء شعور اجتماعی، تعهدمداری دانش آموز رضایت دانش آموز	CT9 CT۱۶ CT۱۸
			نتیجه مدیریت سوء رفتار این است که بین معلم و دانش آموز اعتماد متقابل ایجاد می شود. دانش آموز از معلم حساب می برد که می تواند کلاس را کنترل کند. و چنانچه به توانایی معلم بی ببرد راحت تر به معلم اعتماد می کند و دلیل مشکلات رفتاری خود را بیان می کند.
			معلمانی که کلاس را راحت اداره می کنند احساس شور و شوق و لذت به آن ها دست می دهد چون احساس می کنند تأثیرگذار هستند. معلمی که کلاسش کارآمد است حتی سال ها پس از فارغ تحصیلی، دانش آموزان به نیکی ازش یاد می کنند. احساس لذت و کارآمدی به معلم دست می دهد و هم از جانب معلم و هم از جانب دانش آموز احساس رضایت ایجاد می شود
	پیامد در سطح معلم	ارتقاء روحیه - نظم پذیری - رضایت معلم	CT۵ CT1 0
	پیامد در سطح جو کلاسی	بهبود تعاملات کلاسی - فرصت سازی	CT1 2
		مدیریت سوء رفتار منجر می شود وقت و زمان بیشتری صرف پرداختن به فعالیت های آموزشی شود و در نتیجه این امر به یادگیری بیشتر و رشد تحصیلی دانش آموزان کمک می کند	

	سرزنش، تذکره، با نام خطاب قرار دادن، استفاده از تقویت منفی، جابه جایی مکانی، استفاده از قدرت، بیرون کردن، داد زدن	من گهگاه رفتارهای ناشایسته آن‌ها را مورد سرزنش قرار می‌دهم یا آن‌ها را از کلاس بیرون می‌کنم. گاهی هم نمره منفی برایشان می‌گذارم	CT4 CT6 CT1 0
مذاکره و گفتگو	نصیحت کردن، تفهیم کردن، مذاکره با دانش آموز، مذاکره همراه با والدین	یکی از دانش آموزان که رفتارهای قلدرمآبانه در کلاس داشت، در جلسه‌ای دوفترة در دفتر مدرسه، او را به صرف چای دعوت کردم، و نصایح لازم را با وی در میان گذاشتم و این جلسه تأثیر خود را در کلاس نشان داد	CT7
جلب همکاری	کمک خواستن از مدیر، کمک از معلمان دیگر، کمک از مشاور	من گاهی برای هدایت دانش آموز دارای سوء رفتار شدید با معلم ورزش هماهنگی می‌کنم که یکی دوجلسه او را از فعالیت در کلاس ورزش محروم کند	CT8
هدایت رفتار	هدایت رفتار دانش آموز، تماس چشمی، درگیر ساختن دانش آموز، یادآوری مقررات و بیان انتظارات	«با سوق دادن دانش آموزان به سمت انجام رفتارهای مطلوب و افزایش فعالیت‌های مشارکت جویانه و درگیر ساختن دانش آموز در برنامه‌های تمرینی و عملی تا حدی می‌توان به هدایت رفتار دانش آموز مبادرت ورزید	CT3 CT6 CT1 5
مدیریت فشار همسالان راهبردها	مجاورت (نزدیک شدن به دانش آموز در کلاس)، - شناسایی دانش آموزان رهبری کننده سوء رفتار، آگاهی از جو کلاس،	سعی می‌کنم دانش آموزانی که در تلاش هستند همکلاسی‌ها را تحریک به بد رفتاری و شلوغی نمایند شناسایی نمایم و گهگاه رفتارهای ناشایسته آن‌ها را مورد سرزنش قرار می‌دهم یا آن‌ها را از کلاس بیرون می‌کنم. گاهی هم نمره منفی برایشان می‌گذارم، گاهی به میز آن‌ها نزدیک می‌شوم و حواس آن‌ها را به درس خود جلب می‌نمایم.	CT8 CT1 1
تقویت روحیه	ایجاد انگیزه، ایجاد فرصت تخلیه احساسات، بها دادن	بنده برای تلطیف فضای کلاس و دادن روحیه مناسب به دانش آموزان سعی می‌کنم علاوه بر استفاده از چاشنی شوخی و خنده فضایی روانی ایجاد کنم تا دانش آموز نسبت به گوش دادن به مطالب و کنجکاوی تحریک شود. همچنین مدت‌زمانی را برای صحبت کردن دانش آموزان با همدیگر و یا بیرون رفتن دانش آموز از کلاس در نظر می‌گیرم	CT1 3
ارتقاء دانش و تخصص	کشف فعالیت‌های یاددهی و یادگیری در کلاس و بازنگری در فعالیت‌ها، اتخاذ شیوه جدید کلاس داری، تنظیم رفتار خود با کسب نحوه رفتار دانش آموزان، انعطاف‌پذیری، کاهش یکنواختی استفاده از	قوانینی که معلم در کلاس به کار می‌گیرد باید انعطاف‌پذیر باشد. قوانین خشک، بی‌روح و غیرقابل انعطاف دانش آموزان را از معلم گریزان و کلاس درس را فاقد جذابیت می‌سازد	CT1 CT3
درگیر ساختن دانش آموز	کاردستی‌های دانش آموز، به کارگیری نمایش، انجام قصه خوانی خواندن شعر، بیان خاطره	با سوق دادن دانش آموزان به سمت انجام رفتارهای مطلوب و افزایش فعالیت‌های مشارکت جویانه و درگیر ساختن دانش آموز در برنامه‌های تمرینی و عملی تا حدی می‌توان به هدایت رفتار دانش آموز مبادرت ورزید	CT1 2 CT1 3

کوته، ایجاد جذابیت در کلاس			
فراموش کردن، نادیده گرفتن رفتار دانش آموز، عدم سختگیری، نشان ندادن نقطه ضعف از جانب معلم، حفظ خونسردی در مواجه شدن با سوء رفتار	در معلمی لازم هست که بعضی از رفتارهای ناپسند دانش آموزان در کلاس را نادیده بگیریم مثل بلند شدن از جا، جابه جا شدن، راه رفتن در کلاس، حرکت دادن نیمکت یا مقداری سروصدا، لزومی ندارد برای هر حرکتی عکس العملی نشان دهیم	CT1 0	
ضعف معلم در مدیریت کلاس، قدرت ضعیف معلم، نشان دادن نقطه ضعف معلم، ناتوانی در مدیریت و واکنش	بعضی از معلمان سعی می کنند با تهدید بیرون کردن از کلاس، درج نمره منفی و یا مثلاً معرفی به مدیر مدرسه ناتوانی خود را اثبات کرده اند. تعداد دیگری از معلمان توانایی بیان درست مطالب را ندارند و نفوذ کلام پایینی دارند که به دانش آموز لطمه می زند	CT1 CT4 CT5	
معلم			

به طور خلاصه مطابق جدول شماره ۱ با استفاده از نتایج تئوری داده بنیاد و نتایج مصاحبه، ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوء رفتار دانش آموزان ترسیم گردید که در شکل شماره ۱ با جزئیات کامل آمده است.

شکل ۱- مدل مفهومی مولفه ها و ابعاد مدیریت سوء رفتار دانش آموزان براساس تئوری داده بنیاد

بخش کمی:

همان طور که اشاره شد پژوهش حاضر با توجه به رسالت خود، به راهبردهای مدیریت سوء رفتار با دقت نظر بیشتری نگریسته است، بنابراین در ادامه اعتبار مدل راهبردی عوامل مؤثر بر مدیریت سوء رفتار کلاس مورد سنجش قرار گرفت. لذا سؤال بخش دوم پژوهش به شرح زیر تدوین و پاسخ داده شد:

۲: آیا مدل ارائه‌شده از عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز مورد تأیید قرار می‌گیرد؟ و برازش کافی را دارد؟
 به‌منظور پاسخگویی به این سؤال، ابتدا پرسشنامه خودساخته عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز طراحی و روایی و پایایی آن به دست آمد سپس پرسشنامه توزیع و تحلیل عامل تأییدی به‌منظور آزمون مدل بر روی آن انجام گرفت. در جدول زیر توزیع فراوانی معلمان پاسخ‌دهنده به سؤالات پرسشنامه عوامل راهبردی مدیریت سوءرفتار برحسب سن آمده است.

(آمار توصیفی) یافته‌های جمعیت شناختی:

جدول ۲- توزیع فراوانی معلمان در تکمیل پرسشنامه عوامل راهبردی مدیریت سوءرفتار برحسب سن

ردیف	رده سنی	فراوانی	درصد
۱	۲۰-۳۵	۸۶	۴۲,۱
۲	۳۵-۴۵	۸۴	۲,۴۱
۳	۴۵ به بالا	۳۴	۱۶,۷
	Total	۲۰۴	100

در جدول ۲ اطلاعات جمعیت‌شناسی معلمان مورد مطالعه نشان داده شده است. بر اساس جدول فوق، ۴۲,۱ درصد از معلمان که پرسشنامه مدیریت راهبردی سوءرفتار را تکمیل نموده‌اند در رده سنی بین ۲۰ تا ۳۵ سال و ۴۱,۲ درصد از معلمان در رده سنی بین ۳۵ تا ۴۵ سال قرار داشتند.

یافته‌های استنباطی کمی:

قبل از انجام هرگونه تحلیل بر روی داده‌های جمع‌آوری شده و استنباط آماری، نخست باید از پایایی و روایی ابزار اندازه‌گیری اطمینان حاصل کرد. پایایی پرسشنامه توسط آزمون آلفای کرونباخ سنجیده شد و نتایج آزمون نشان داد که پرسشنامه‌های مورد استفاده از پایایی و دقت لازم برخوردار است. نتایج اندازه‌گیری آلفای کرونباخ به دست آمده پایایی بالاتر از ۰/۷۸ را نشان می‌دهد و به این ترتیب مقیاس ۵۳ عبارتی تهیه و اجرا گردید.

تحلیل عاملی تأییدی:

به‌منظور سنجش اعتبار مدل راهبردی عوامل مؤثر در مدیریت سوءرفتار و همچنین تعیین بار عاملی هر یک از گویه‌ها از تحلیل عامل تأییدی استفاده شد. بدین منظور علاوه بر بررسی تحلیل عاملی تأییدی به تعیین روابط بین سطوح مدل از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری پرداخته شد. در جدول زیر نتایج اولیه تحلیل عاملی تأییدی برای ابعاد و مؤلفه‌های راهبردی مدیریت سوءرفتار آمده است.

جدول ۳- نتایج تحلیل عاملی تأییدی برای ابعاد و مؤلفه‌های راهبردی مدیریت سوءرفتار

مفهوم	ابعاد	مؤلفه	شماره گویه	بار عاملی	رتبه
سوءرفتار	سبک تدریس تعاملی و رفاقت گرا	رفاقت مداری	q19roh2	.777	رتبه اول
			q21roh4	.735	
			q20roh3	.729	
			q22roh5	.633	
			q23roh6	.632	
			q17hed5	.546	
	تعامل و مددجویی از خانواده	تعامل‌گرایی متقابل	q11kom3	.825	
			q10kom2	.804	
			q12kom4	.607	
			q9kom1	.598	
			q27dar2	.754	
			q33zam4	.612	
			q28dar3	.429	
			q29dar4	.469	

	.522	q26dar1		
	.683	q6tan3		
	.659	q8tan5		
	.653	q5tan2	تنبیه مداری	
	.643	q4tan1		
	.630	q7tan4		
رتبه دوم	.869	q48dost4		سبک تدریس اقتدارگرا
	.858	q45dost1	مدیریت فشار همسالان	
	.798	q46dost2		
	.732	q14hed2		
	.620	q16hed4	ضوابط مداری	
	.589	q15hed3		
	.447	q13hed1		
	.771	q25roh8		
	.638	q24roh7	تسهیل گری	
رتبه سوم	.520	q18roh1		سبک تسهیل گرا
	.767	q37nad2		
	.763	q38nad3	نادیده انگاری	
	.734	q36nad1		
	.684	q42rshd1		
رتبه چهارم	.637	q43rshd2		سبک تدریس تخصص گرا
	.604	q30zam1	تخصص مداری	
	.482	q44rshd3		
	.833	q40naat2		
رتبه پنجم	.751	q41naat3		فقدان سبک مناسب
	.722	q39naat1	ضعف مدیریت کلاس	
	.564	q47dost3		

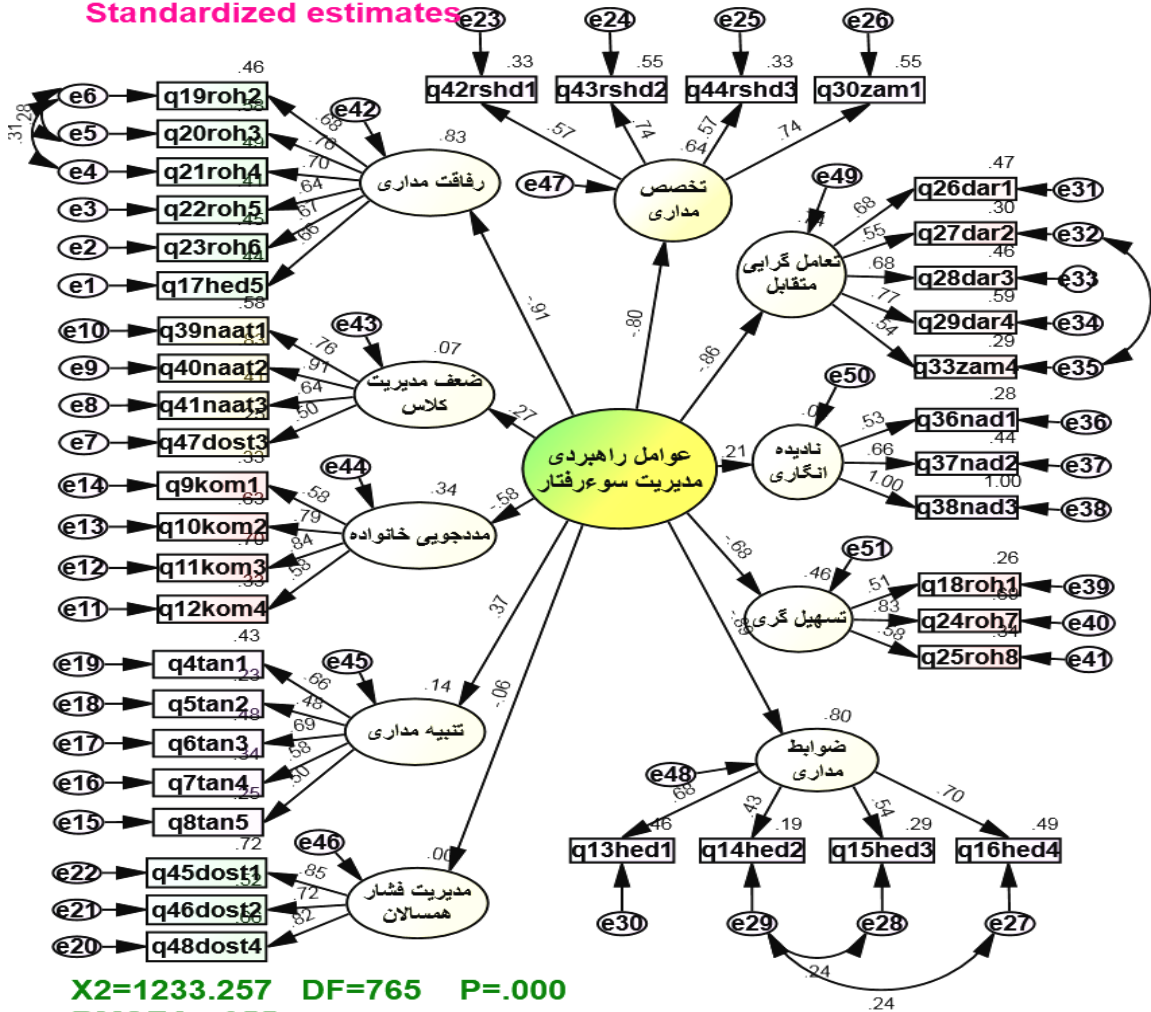
مطابق جدول ۳ و برابر مقادیر بار عاملی گزارش شده، تحلیل عاملی تأییدی برای ابعاد سبک تدریس تعاملی و رفاقت گرا، اقتدارگرا، تسهیل گرا و تخصص گرا قابل پذیرش است. از میان ابعاد راهبردی عوامل مؤثر در مدیریت سوء رفتار، سبک تدریس تعاملی و رفاقت گرا (شامل مؤلفه‌های رفاقت مداری، تعامل و مددجویی از خانواده، تعامل گرایی متقابل) دارای بیشترین اهمیت می‌باشد. پس از آن به ترتیب سبک تدریس اقتدارگرا سپس سبک تسهیل گرا و در نهایت سبک تخصص گرا دارای بیشترین اهمیت می‌باشند. در ادامه نتایج تحلیل عاملی تأییدی به دست آمده از توزیع ۲۰۴ عدد پرسشنامه با استفاده از نرم افزار Amos 24 مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول شماره ۴ و شکل ۲ ارائه شده است.

جدول ۴ نتایج تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم عوامل راهبردی مؤثر در مدیریت سوء رفتار بر اساس مقدار بار عاملی به دست آمده نشان داد شاخص‌های برازندگی در هر کدام از معیارها، از برازش مطلوبی برخوردار است و عامل‌های مورد بررسی توانایی تبیین عوامل راهبردی مؤثر در مدیریت سوء رفتار را دارا می‌باشند. بر اساس این جدول مقادیر آماره t همگی شاخص‌ها از ۱/۹۶ بیشتر است. همچنین مقدار RMSEA برابر با ۰,۰۵۵ که کمتر از ۰/۰۸ است و نسبت کای دو به درجه آزادی ۱۶۱۲ است. میزان CFI نیز برابر ۰/۸۵ که نزدیک به ۰/۹۰ می‌باشد. سایر شاخص‌های برازندگی مانند NFI و GFI و TLI نیز با مقادیری نزدیک به ۱ به عنوان شاخص‌های مطلوب برازندگی مدل تلقی می‌شوند. بنابراین مدل اندازه‌گیری عوامل راهبردی مؤثر در مدیریت سوء رفتار با شاخص‌ها مورد تأیید است. نتایج برازندگی مدل تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم عوامل راهبردی مؤثر در مدیریت سوء رفتار در شکل شماره ۲ نشان داده شده است.

جدول ۴- برازش الگوی نهایی با داده‌ها بر اساس شاخص‌های برازندگی

نام شاخص	X2/df	GFI	TLI	CFI	NFI	RMSEA
مقادیر مشاهده شده	۱,۶۱۲	.۸۶	.۸۶	.۸۵	.۸۴	.۰۵۵

تحلیل عاملی مرتبه دوم
روش محاسبه ضرایب: حداکثر درست نمایی
Standardized estimates

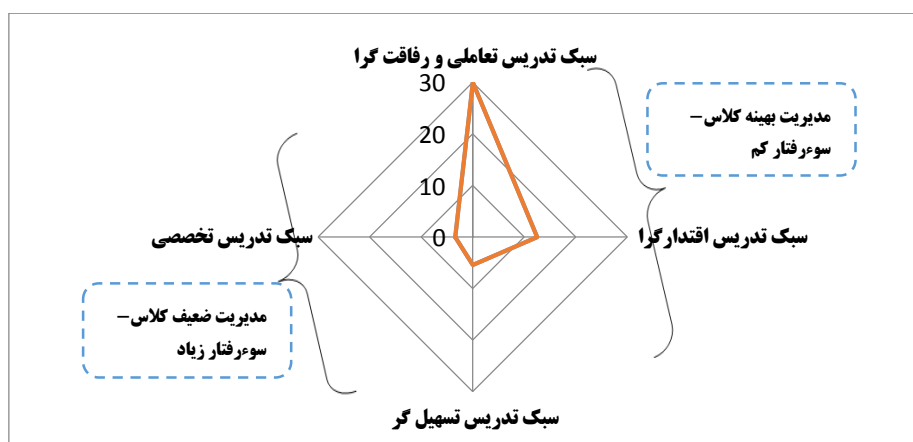
$\chi^2=1233.257$ $DF=765$ $P=.000$
 $RMSEA=.055$
 $\chi^2/DF=1.612$
 $CFI=.852$

شکل ۲ - نتایج تحلیل عاملی تأییدی درجه دوم برای ۱۰ شاخص عوامل راهبردی مدیریت سوء رفتار در حالت استاندارد

مطابق شکل ۲ به منظور ارزیابی مدل پیشنهادی از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم استفاده شده است. متغیر مکنون مدیریت راهبردی سوء رفتار دانش آموز به وسیله ۱۰ مؤلفه مکنون «رفاقت مداری»، «فقدان مدیریت»، «مددجویی خانواده»، «تنبیه مداری»، «مدیریت فشار همسالان»، «تخصص مداری»، «ضوابط مداری»، «تعامل گرایی متقابل»، «نادیده انگاری» و «تسهیل گری» سنجیده شد. خروجی نرم افزار اموس در حالت استاندارد نشان می دهد مقدار مورد انتظار آماره تی برای تأیید معناداری، مقدار بیشتر از 2 و کمتر از ۲- می باشد که بر اساس نتایج به دست آمده معناداری کلیه عامل ها تأیید می گردد. همچنین آخرین سؤالی که مطرح گردید این است که

۳. مناسب ترین الگوی سبک تدریس مؤثر بر مدیریت سوء رفتار دانش آموز کدام است؟

پاسخ به این سؤال بر اساس نتایج داده های SPSS و تحلیل عاملی تأییدی با ترسیم نمودار راداری در زیر ارائه شده است. این الگو نشان می دهد معلمانی که از سبک تدریس تعاملی و رفاقت گرا در کلاس بیشتر استفاده می نمایند در مدیریت کلاس و مدیریت سوء رفتار دانش آموزان بهتر عمل می کنند.

نمودار راداری شماره ۱- الگوی مدیریت سوء رفتار دانش آموزان

این الگو نشان می‌دهد معلمانی که از سبک تدریس تعاملی و رفاقت گرا در کلاس بیشتر استفاده می‌نمایند در مدیریت کلاس و مدیریت سوء رفتار دانش آموزان بهتر عمل می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اساسی پژوهش حاضر علاوه بر تدوین مدل مدیریت سوء رفتار با استفاده از شناسایی مؤلفه‌ها و ابعاد آن، ارائه الگویی از سبک تدریس مناسب و مؤثر در مدیریت سوء رفتار دانش آموز در مقاطع متوسطه اول بود. بر این اساس در بخش اول پژوهش یعنی بخش کیفی تلاش شد مؤلفه‌ها و ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوء رفتار دانش آموزان شناسایی شوند.

در این راستا در بخش اول پژوهش پس از انجام مصاحبه و تحلیل آن از طریق مدل داده بنیاد، مدل مفهومی تحقیق تدوین گردید. باهدف طراحی مدل، بر اساس نتایج بخش کیفی و تشریح عناصر مدل گراند تئوری ۳۱ مقوله محوری و ۵ مقوله فراگیر شناسایی شد که در نهایت، ابعاد مدل مفهومی مدیریت سوء رفتار دانش آموزان ترسیم گردید. در نتیجه یافته‌ها اولین عنصر به دست آمده شرایط زمینه‌ای بود که شامل ۱: مقررات نحوه استخدام معلمان ۲: مشکلات فرزند پروری، فقر خانواده و تربیت صحیح را شامل می‌شد. این یافته با نتایج پژوهش ژینوت (Jinot, 2017) همسو می‌باشد که در آن مدیریت سوء رفتار دانش آموزان را مسئله مهمی در مدارس می‌داند که با والدین، پژوهشگران، مربیان، سیاست‌گذاران ارتباط پیدا می‌کند و معتقد است سوء رفتار در مدارس دلایل چندگانه‌ای دارد که باید مورد بررسی قرار گیرد.

در خصوص عوامل علی نیز می‌توان به ضعف صلاحیت حرفه‌ای معلم شامل: ۱: ناتوانی در مدیریت کلاس و اتخاذ سبک‌های تدریس متناسب با موقعیت (مدیریتی) ۲: نبود ویژگی‌های مناسب شخصیتی معلم (نگرشی - رفتاری) ۳: ناتوانی علمی معلم (شناختی - مهارتی) اشاره کرد. این یافته با نتایج یافته پژوهش‌های (Mesrabadi, 2012)، (kadivar, 2015) و (Ozben, 2000) همسو می‌باشد. کدیور (kadivar, 2015) نتایج پژوهش کانین را نقل می‌کند که در آن رفتار معلمان در کلاس‌های دارای رفتارهای نامطلوب با کلاس‌های عادی مقایسه شده بود و عنوان می‌کند که تفاوت این کلاس‌ها به نحوه پاسخگویی معلمان به رفتار نامطلوب دانش آموزان مربوط نیست، بلکه از اقدامات پیشگیرانه‌ی آن‌ها ناشی می‌شود. همسو با این یافته (Ozben, 2000) در پژوهشی با عنوان استراتژی‌های معلم در غلبه بر سوء رفتار دانش آموزان، به این نتیجه رسید که معلمان بسته به جنسیت و سابقه تدریس و معلوماتشان با انواع متفاوتی از سوء رفتار مواجه می‌شوند. عدم کنترل صحیح دانش آموز منجر به افزایش سوء رفتار و کاهش عملکرد یاددهی - یادگیری می‌شود. (Mesrabadi, 2012) در پژوهش خود فاکتور نهایی تعیین‌کننده نحوه رفتار دانش آموز در کلاس را معلم می‌داند و اظهار می‌دارد که معلم تعیین می‌کند عوامل دیگر چقدر در نظم و انضباط دانش آموزان می‌تواند مؤثر واقع شوند. در واقع بسیاری از مشکلات رفتاری دانش آموزان نتیجه مستقیم نحوه عمل معلم در مقابل کارهای دانش آموزان است و هرگز نباید در تشخیص علت سوء رفتار تنها رفتار دانش آموز را در نظر گرفت. معلمی که به دانش آموزان توهین می‌کند و یا با دانش آموزان زیاد شوخی می‌کند، آشکارا در حق عده‌ای بی‌انصافی می‌کند، خود عامل اصلی شروع و شیوع بی‌انضباطی‌ها در کلاس است.

شرایط مداخله‌گر نیز عواملی از جمله ۱: فشار دوستان و همسالان ۲: جمعیت کلاس ۳: نوع ماده درسی را در برمی‌گرفت. این یافته با نتایج پژوهش‌های با نتایج پژوهش (Naderian, AliMohammadi & Hojati, 2014) و (Ghorbani & Jomenia, 2018) همسو می‌باشد. نادریان، علی محمدی و حجتی (Hojati, 2014 Naderian, AliMohammadi & Hojati) در پژوهش خود علل و عوامل بی‌انضباطی در کلاس‌های تربیت‌بدنی را شناسایی کردند. اولین سطح، عوامل فردی است. برخی دانش آموزان با رفتارهای نابهنجار خود بر عملکرد کلاس

تأثیر می‌گذارند. دومین سطح شامل درگیری میان همسالان است و سومین سطح شامل تضاد میان برنامه‌های آموزشی معلم با انتظارات و نیازهای دانش آموزان می‌باشد که ممکن است موجب خشونت شود. قربانی و جمعه نیا (Ghorbani & Jomenia, 2018) در پژوهش خود دریافتند دانش آموزان دوره متوسطه با افزایش سن در معرض عوامل بیشتری در تغییر رفتار قرار می‌گیرند. هیجان‌های بلوغ، گروه همسالان، اقتصاد خانواده، رسانه‌های نوپدید، نگرانی از آینده و ... عواملی هستند که رفتار آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بر این متغیرها می‌توان تجارب شکست و ناکامی یا موفقیت و پیروزی در عرصه‌های تحصیلی و زندگی شخصی را اضافه کرد. اصولاً نوجوانان و جوانان در مقایسه با دانش آموزان دوره ابتدایی به لحاظ تعامل‌های اجتماعی تحرکات بیشتری دارند. عضو بودن در باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی، انجمن‌ها، کلوپ‌ها، کتابخانه، کانون‌های فرهنگی و ... از جمله محیط‌هایی هستند که می‌توانند رفتارهای آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهند. دانش آموز در تعامل با محیط خانواده، خویشاوندان، همسالان، محیط مدرسه، جامعه و رسانه‌ها تحت تأثیر قرار گرفته و واکنش‌های مختلفی از خود بروز می‌دهد.

در خصوص **پیامدهای مدیریت سوء رفتار** نیز می‌تواند به مواردی اشاره کرد از جمله پیامدهایی برای دانش آموز شامل:
 ۱: رشد اعتماد نسبت به معلم ۲: پیشرفت تحصیلی ۳: ارتقاء صفات مثبت رفتاری و شخصیتی ۴: جامعه‌پذیری و ارتقاء شعور اجتماعی ۵: تعهدمداری دانش آموز ۶: رضایت دانش آموز.

پیامدهایی برای معلم شامل: ۱: ارتقاء روحیه ۲: نظم‌پذیری ۳: رضایت معلم و پیامدهایی برای جو کلاس شامل: ۱: بهبود تعاملات کلاسی و ۲: فرصت سازی. همسو با این یافته‌ها پارسونسون (Parsonson, 2012) در پژوهش خود نتیجه می‌گیرد وقتی دانش آموزان احساس می‌کنند معلمشان با تشویق و حمایت از آن‌ها در انتخاب رفتار صحیح و با ترسیم خطوط قرمز و کاملاً عادلانه رفتار می‌کند احترام، اعتماد و محبت آن‌ها نسبت به آن معلمان افزایش می‌یابد و کمتر دست به سوء رفتار می‌زنند. به تبع رضایت معلم از خود و کلاس خود نیز افزایش پیدا می‌کند. همچنین جو عمومی کلاس نیز متأثر از این رویکرد جوی بانشاط و سرزنده خواهد بود.

آخرین عنصر به دست آمده از عناصر مدل گراند تئوری پرداختن به **راهبردهای مدیریت سوء رفتار** کلاس درس بود که شامل راهبردهای مذاکره و گفتگو، تنبیه، جلب همکاری، مدیریت فشار همسالان، روحیه بخشی، درگیر ساختن دانش آموز، مدیریت فضا و زمان کلاس، نادیده انگاری، ارتقاء دانش و تخصص، ناتوانی در کنش و واکنش از طرف معلم را شامل می‌شد.

همان طور که اشاره شد پژوهش حاضر با توجه به رسالت خود، به راهبردهای مدیریت سوء رفتار با دقت نظر بیشتری نگریسته است، بنابراین یافته‌های بخش کمی نیز تا حدود زیادی متأثر از راهبردهای مدیریت سوء رفتار می‌باشد لذا در بخش دوم پژوهش پرسشنامه عوامل راهبردی مؤثر بر مدیریت سوء رفتار از دیدگاه معلمان به اجرا گذاشته شد.

بر اساس یافته‌های پژوهش ۱۰ مؤلفه اصلی مدیریت راهبردی سوء رفتار شامل «رفاقت مداری»، «فقدان مدیریت»، «مددجویی خانواده»، «تنبیه مداری»، «مدیریت فشار همسالان»، «تخصص مداری»، «ضوابط مداری»، «تخصص مداری»، «تعامل‌گرایی متقابل»، «نادیده انگاری» و «تسهیل‌گری» شناسایی شدند. به‌طور خلاصه می‌توان با احتساب ضریب اهمیتی که معلمان به تأثیرگذاری راهبردهای مؤثر بر مدیریت سوء رفتار قائل شدند ۴ سبک تدریس را به ترتیب اهمیت از میان ۱۰ مؤلفه به دست آمده استخراج کردید.

مهم‌ترین سبک تدریسی که حدود ۳۰ درصد از واریانس کل ابزار اندازه‌گیری را به خود اختصاص داد و می‌تواند عامل مهمی در مدیریت سوء رفتار به حساب آید **سبک تدریس تعاملی و رفاقت‌گرا** بود که مؤلفه‌های رفاقت مداری، مددجویی و تعامل با خانواده و تعامل‌گرایی متقابل را شامل می‌شد. این یافته با نتایج پژوهش (Jinot, 2017)، (Shaari, Yosoff, (Granero, Banos, Baena & Martinez, 2020)، (Simpson, Hopkin, Eakle & Rose, 2020)، (Ozen & Yildirim, 2020)، (Santra, 2011)، Ghazali, Osman & Dzahi, 2014) و یافته (Dadmir, Nastizai & Pourghaz, 2016) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته ویلیام گلاسر در الگوی غیر جبری خود در رابطه با مدیریت کلاسی تشریح می‌کند که باید نیازهای فراگیران مانند نیاز به بقا، نیاز به تعلق و عشق، نیاز به ترقی، نیاز به آزادی و سرگرمی برآورده شود در غیر این صورت احساس بیهودگی به آن‌ها دست می‌دهد. گلاسر متذکر می‌شود در کنار توجه به نیازهای دانش آموزان، لازم است تدریس پرزحمت برای رسیدن به موفقیت تداوم یابد. علاوه بر این‌ها مدرسی که دارای محیطی پذیرا نمی‌باشد و فرصت‌هایی را برای شاد بودن فراهم نمی‌سازد، منطقیاً دانش آموزان را در جهت ایجاد بی‌نظمی سوق می‌دهد. احتمال دارد زمانی که دانش آموزان با محیط مدرسه‌ای ملال‌آور، بیهوده و رنجش‌آوری مواجه می‌شوند به سوء رفتار دست بزنند. گلاسر اظهار می‌دارد زمانی که ۷ رابطه مراقبتی مانند حمایتگری، تشویق، گوش دادن، پذیرش، اعتماد، احترام و تفاوت در گفتگو، در روابط بین معلم و دانش آموز مورد غفلت واقع شود، سوء رفتار رخ می‌دهد. وی همچنین اثبات می‌کند که فقدان نظم و ترتیب در یادگیرنده نتیجه این حقیقت است که برنامه درسی مدارس و ارزشیابی از عملکرد یادگیرنده فایده و یا ارتباطی با زندگی روزمره دانش آموز ندارد (Jinot, 2017). ساتراک (Santrock, 2011) می‌گوید معلمان موفق در مدیریت کلاس نگرش مثبتی به دانش آموزان خود دارند و همین نگرش موجب ایجاد حس ایمنی در دانش آموزان می‌شود. این معلمان به ناراحتی‌ها و نیازهای دانش آموزان خود حساس‌اند و توان برقراری رابطه مثبت و قوی با دانش آموزان را دارند. آن و ایلدیریم (Ozben & Yildirim,)

(2020) شرط تدریس اثربخش را داشتن دانش و مهارت حرفه‌ای معلم و میزان تحصیلات و تلاش او در جهت ارتقاء دانش شناختی دانش‌آموزان می‌باشد. سیمپسون، هاپکینز، ایکل و رز (Simpson, Hopkin, Eakle & Rose, 2020) به این نتیجه دست یافتند که یک سری از استراتژی‌های تدریس مانند تحسین رفتار خاص، هدایت‌گری رفتار مناسب و ارائه فرصت‌های مکرر به دانش‌آموزان برای پاسخگویی به فرامین آموزشی در کاهش سوءرفتارهای دانش‌آموزان مؤثر است. نتایج پژوهش (Dadmir, Nastizai & Pourghaz, 2016) این نکته را ثابت کرد که معلمانی که از سبک تعامل‌گرا در مدیریت کلاس خود بهره می‌برند به‌طور چشم‌گیری خلاقیت و پیشرفت تحصیلی فراگیران خود را بهبود می‌بخشند.

یافته‌ها نشان داد عامل دوم در مدیریت سوءرفتار **سبک تدریس اقتدارگرا** شامل مؤلفه‌های تنبیه‌مداری، مدیریت فشار همسالان و ضابطه‌مداری حدود ۱۲/۵۰ درصد بود که با یافته‌های پژوهش (Ahmadi, Rajaipour & Mohammadi, 2017) همسو می‌باشد آنان در پژوهش خود دریافتند که از جمله راهکارهای اصلاح مشکلات انضباطی «مشورت معلمان و مدیران برای حل مسئله»، «تذکر شفاهی خصوصی» «جلسات آموزشی برای خانواده دانش‌آموز»، «انجام مشاوره فردی با دانش‌آموز»، «تشویق و پاداش به‌منظور اصلاح مشکل»، «دادن مسئولیت به دانش‌آموز» و «علت‌یابی مشکل قبل از هرگونه برخورد» می‌باشد.

یافته‌ها نشان داد عامل سوم در مدیریت سوءرفتار **سبک تدریس تسهیل‌گر** با واریانس ۵/۴۰ بود که دربرگیرنده مؤلفه‌های تسهیل‌گری و نادیده‌انگاری بود. این یافته با نتایج پژوهش‌های (Hassanzadeh & Bahramrezaie, 2012) و (Shafiei, Jahani & Rahkhodapoor, 2020) همسو می‌باشد که نشان می‌دهد معلمان به سبک‌های آموزشی تسهیل‌گر تمایل دارند. شفیع، جهانی و راخداپور (Shafiei, Jahani & Rahkhodapoor, 2020) به این نتیجه دست یافتند که سبک غالب تدریس معلمان سبک تسهیل‌کننده می‌باشد و معلمان در تدریس خود به یادگیری عمقی، مفاهیم کاربردی و یادگیری مشارکتی و نحوه تعاملات خود با دانش‌آموز توجه بیشتری دارند.

یافته‌ها نشان داد عوامل مرتبه چهارم و پنجم که ضعیف‌تر از بقیه عامل‌ها در مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز نقش داشتند **سبک تدریس تخصصی** (مؤلفه‌های تخصص‌مداری حدود ۳/۴۶ درصد) و **فقدان مدیریت** (نداشتن سازوکار لازم در کلاس) بود که حدود ۸ درصد از واریانس کل ابزار اندازه‌گیری عوامل راهبردی مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز را تبیین می‌کرد. این یافته با نتایج پژوهش (Mahvar, Farahani & Aryankhesal, 2018) همسو بود که در پژوهش خود نشان دادند مهم‌ترین روش‌های برقراری ارتباط متقابل با دانش‌آموزان برای اصلاح رفتارهای منفی آن‌ها، آموزش و آماده‌سازی معلمان برای برخورد با رفتارهای مخرب دانش‌آموزان و استفاده از سبک‌های تدریس مختلف و اتخاذ رویکردها بر اساس شرایط اقتضایی کلاس بود. همچنین داشتن دانش علمی معتبر و به‌روز و کارآمد و داشتن مهارت کافی در مورد تدریس، آشنایی با رشته‌های مرتبط و تأثیرگذار در برخورد با دانش‌آموزان و برقراری ارتباطات اثربخش در کلاس می‌تواند در توسعه و برخورداری از مهارت‌های مدیریت کلاس درس مفید باشد و نداشتن این موارد عدم مدیریت صحیح کلاس را دربردارد.

روش‌های تعاملی به‌عنوان یک رویکرد روان‌شناختی اجتماعی مدرن نه تنها به‌منظور افزایش تعامل دانش‌آموزان با معلم، بلکه با یکدیگر و با هدف هدایت فعالیت‌های دانش‌آموزان به سمت فرایندهای یادگیری انجام می‌شود. مدیریت رفتار کلاس مستلزم به وجود آوردن محیط یادگیری شاد و ثمربخش در مدرسه و به حداقل رساندن اخلاک‌گری از طریق پاسخ دادن به مشکلات رفتاری موجود و از این طریق کاستن وقوع آن‌ها در آینده به‌کاربرده می‌شود. اگر فضا، امکانات و سازمان‌دهی کلاس درس مناسب باشد مناسب‌ترین نوع تعامل معلم و شاگردان تأمین می‌شود. با ایجاد فضای ارتباطی و تعامل مؤثر در کلاس درس نه تنها احساس تعلق شاگردان و انگیزش درونی برای یادگیری را در آنان تقویت می‌شود بلکه زمینه بحث و گفتگو و انجام کارهای خلاقانه و تحقیقاتی فراهم می‌شود و در تغییر رفتار دانش‌آموز مؤثر واقع می‌شود. معلم باید مهارت‌های زندگی و ویژگی‌های انسانی در دانش‌آموزان مانند همدلی، مهربانی، تقسیم، مراقبت، صداقت، همکاری، شجاعت و نوع‌دوستی را توسعه دهد. از آنجایی که تدریس معلم و یادگیری دانش‌آموزان یک فرایند اجتماعی است و در یک محیط اجتماعی رخ می‌دهد بدیهی است که این محیط با بروز سوءرفتار دانش‌آموزان دستخوش تغییر و تحول شود. بر اساس این واقعیت مدیریت کلاس به معنای جلوگیری و پیشگیری از بروز سوءرفتار و درنهایت حفظ فضای مثبت کلاس است. مدیریت سوءرفتار دانش‌آموزان بستگی به اتخاذ رویکردهای جدید و تغییر و تحول دیدگاه‌هایی دارد که معلم به دانش‌آموز دارد. این نگرش‌ها باید از یک نگرش صرفاً ساده به دانش‌آموز که در یک کلاس جمع شده‌اند تغییر پیدا کند و به آموزش و یادگیری به‌عنوان یک فرایند ارتباطی و تعاملی دوسویه که در آن انسانیت معنا نگریسته شود.

در پایان با اشاره مجدد به نمودار شماره ۱ که با استفاده از آن الگوی سبک تدریس مؤثر بر مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز ارائه شد و در آن هر یک از سبک‌های چهارگانه تدریس معلم در یک محور قرار گرفت می‌توان گفت که هر چه معلم بیشتر از سبک تدریس تعاملی و رفاقت‌گرا استفاده نماید به همان میزان سوءرفتار دانش‌آموزان کاهش می‌یابد. پس از آن ترکیبی از سبک‌های اقتدارگرا با سبک تعامل‌گرا و رفاقتی نیز نتیجه‌ای مشابه دارد. اما پرداختن صرف معلم به رویکرد تخصص‌گرا بدون توجه به عامل تعامل در جهت مدیریت سوءرفتار دانش‌آموز نقش چندانی ندارد.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

به منظور کاهش و پیشگیری از بروز مسائل رفتاری منفی، معلمان باید آموزش مناسب برای یادگیری موضوعات مرتبط با استراتژی‌های تدریس عملی و مدرن و همچنین آموزش‌های مناسبی در زمینه مدیریت رفتار ببینند تا بتوانند در کاهش رفتارهای نادرست و ارتقاء رفتارهای مثبت در بین دانش آموزان مؤثر باشند. معلمان باید آموزش‌هایی در خصوص مهارت‌های صحیح ارتباطی و نحوه توجه به شرایط روحی و روانی دانش آموزان ببینند. همچنین لازم است دانش آموزانی که دچار اختلالات روحی روانی، مشکلات انگیزشی و افسردگی هستند شناسایی شوند و هم‌زمان تیم‌های روان‌شناسی و مشاوره‌ای در مدارس تقویت شود. در کنار این موارد برنامه‌های درسی مدارس نه تنها باید به توسعه دانش و مهارت‌های آکادمیک و حرفه‌ای در بین دانش آموزان پردازد، بلکه باید مهارت‌های زندگی، مهارت‌های نرم و ویژگی‌های انسانی در دانش آموزان مانند همدلی، مهربانی، تقسیم، مراقبت، صداقت، همکاری، شجاعت و نوع‌دوستی را نیز توسعه دهد. همچنین پیشنهاد می‌شود معلمان الگوی ارائه شده در این پژوهش در خصوص مدیریت سوء رفتار دانش آموز را مورد توجه قرار دهند.

محدودیت‌های پژوهش

در بخش مصاحبه و در مرحله جمع‌آوری داده‌ها، امکان سوگیری معلمان و تعصب آنان به حرفه خود سبب می‌شد که آنان عوامل سوء رفتار دانش آموز را بیشتر در یک عامل بیرونی و نه به دلیل قصور و یا کم تجربه خود گزارش کنند. با این وجود محقق با علم به این سوگیری و نحوه جواب دهی سعی می‌کرد با طرح پرسش‌های بیشتر معلم را نسبت به رفتارهای خود پاسخگو نماید. همچنین نتایج پژوهش حاضر را با توجه به اینکه در مدارس پسرانه انجام گرفت نمی‌توان به مدارس دخترانه تعمیم داد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

اینجانبان نویسندگان مقاله، خود را متعهد و موظف به رعایت تمامی اصول اخلاق پژوهشی دانسته و این اصول را در اجرای این پژوهش رعایت نموده‌ایم.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

استاد راهنما: فردین عبداللهی؛ استاد مشاور: فردین باتمانی؛ استاد داور: دکتر رفیق حسنی؛ نویسنده: بهزاد نادر نژاد

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Abdolmaleki, S., Maleki, H., & Farjadmand, L. (2019). Factors affecting effective teaching teachers. *Training & Learning Researches*, 16(1), 123-135.[in persian]
- Ahmadi, S. A., Rajaipour, S., & Mohammadi, S. (2017). Disciplinary problems of students and presenting an appropriate disciplinary model in girls' primary schools in Shahreza. *Research in curriculum planning*. 21 (16), 115-138.[in persian]
- Akbia, A. (2009). *Investigating the Rate and Factors Affecting Aggression of Male High School Students in Mashhad*. M.Sc. in Social Sciences, Ferdowsi University of Mashhad.[in persian]
- Asgharzadeh, N. (2017). *Investigating the effective factors in the internationalization of Iranian higher education with emphasis on the language of science education in universities*. Phd dissertation, Shahid Beheshti University.[in persian]
- Cabraoglu, N., & Altinel, Z. (2019). misbehaviour in efl classes: teachers and students' perspectives. *Department of English Language Teaching*, 19(2), 99-119.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. (4th ed). Boston, Pearson.
- Dabirzadeh, Sh., Saeedian, N & Salehi, Sh. (2020). Conceptual Modeling of Effective Classroom Management Experiences in Medical Sciences. *Journal of New Approaches in Educational Administrations*. 11(46), 21-46.[in persian]

- Dadmir, A., Nastizai, N., & Pourghaz, A. (2016). The relationship between classroom management and academic procrastination of graduate students. *Medical Education Development*, 9 (23), 10-19.[in persian]
- Dalgic, G., & Bayhan, G. (2014). A Meta-Analysis: Student Misbehaviors That Affect Classroom Management. *Journal of Educational Sciences*, 9(2), 101-116.
- Ghorbani, A., & Jomenia, S. (2018). The Role of Social Factors (Family, School, Peer Group) in Socialization of Students in Golestan Province. *Applied Sociology*, 29 (2), 113-128.[in persian]
- Hasanzadeh, H., & Bahramrezaie, M. (2013). Teaching styles of Faculty Members of Kurdistan University of Medical Sciences for theoretical Lessons. *SJKU*, 18 (3), 71-77.[in persian]
- Janabi, A; Khodaei, A & Hosseini, M. (2019). Multi grade primary schools classes management in Germe City; pathology and solutions. *Journal of New Approaches in Educational Administrations*, 10(39), 49-64.[in persian]
- Jinot, L. B. (2017). factors that influence student behavior in secondary schools. *European Journal of Educational and Development Psychology*, 5 (5): 27-36.
- Kadivar, P. (2015). *Educational Psychology*. (8th ed). samt.[in persian]
- Kaufman, S., & Sandilos, L. (2018). *Improving Students' Relationships with Teachers to Provide Essential Support*. American psychological association, www.apa.org/education/k12/relationships.aspx
- Little, E (2005). Secondary school teachers' perceptions of students' problem behaviors. *Educational Psychology*, 25(4), 369-377.
- Mahvar, T., Farahani, M., & Ayankhesal, A. (2018). Conflict management strategies in coping with students' disruptive behaviors in the classroom. *Advances in Medical Education & Professionalism*. 6(3), 102-114.[in persian]
- Menikdiwela, r. k. (2020). Student Misbehavior: An Exploratory Study Based on Sri Lankan Teachers' Perceptions. *Journal of Education and Practice*, 11(17), 103- 113.
- Mesrabadi, J. (2014). The Role of Teachers' Teaching Styles on the Level of Student Discipline, *New Approach in Educational Management*, 6(2), 55-72.[in persian]
- Moon, J., Webster, C., & Herring, J. (2020). Relationships Between Systematically Observed Movement Integration and Classroom Management in Elementary Schools. *Positive Behavior Interventions*, 16(2), 138–159.
- Nadarian, J, M; AliMohammadi, R., & Hojati, M. M. (2014). Investigating the Factors Affecting the Discipline of Physical Education Classes in Schools from the Perspective of Physical Education Teachers. *Sport Management Studie*, 3 (5), ۵۹- ۷۰.[in persian]
- Ozben, H., & Yildirim, R. (2020). Teacher perspectives on classroom management. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 7(1), 99-113.
- Parsonson, B. (2012). Evidence-based Classroom Behaviour Management Strategies , *Weaving educational thread*, 13(1), 16-23.
- Rosaria, M.C. (2011). *Pupil Misbehaviour and Classroom Management: the impact of Congruence August*. Thesis (PhD), university of Southampton (usa): pagination.
- Santrock, Jhon,W.(2011). *Educational Psychology*. Mc Graw-Hill: Higher Education.
- Shafiei. M., Jahani, J., & Rahkhodapoor, A. (2020). Designing a Structural Model for Predicting Students Research Morale based on Teachers' Teaching Styles and Thinking Style. *Research in Teaching*, 8(1), 218-241.[in persian]
- Shirbegi, N., Gholami, Kh., & Bastami, M. (2015). Recognize the common disciplinary beliefs of school community members. *Bi-Quarterly. Journal of Educational Planning Studies*, 4 (7), 105-132.[in persian]
- Simpson, J. N., Hopkins, S., Eakle, C. D., & Rose, C. A. (2020). Implement Today! Behavior Management Strategies to Increase Engagement and Reduce Challenging Behaviors in the Classroom. *published online*, 29(2), 119-128.
- Sueb, R., Hashim, H., Hashim, K., & Izam, M. (2020). Excellent Teachers' Strategies in Managing Students' Misbehaviour in the Classroom. *Asian Journal of University Education*, 16 (1), 46 – 55.

Tondeur, J., Braak, J. V., & Ertmer, P. (2016). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education. *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555-575.

<https://eric.ed.gov/?id=EJ1141015>.

Shafiei, M., Jahani, J., & Rahkhodapoor, A. (2020). Designing a Structural Model for Predicting Students Research Morale based on Teachers' Teaching Styles and Thinking Style. *Research in Teaching*, 8(1), 218-241. [in persian]

Shirbegi, N., Gholami, Kh., & Bastami, M. (2015). Recognize the common disciplinary beliefs of school community members. *Bi-Quarterly. Journal of Educational Planning Studies*, 4 (7), 105-132. [in persian]

Simpson, J. N., Hopkins, S., Eakle, C. D., & Rose, C. A. (2020). Implement Today! Behavior Management Strategies to Increase Engagement and Reduce Challenging Behaviors in the Classroom. *published online*, 29(2), 119-128.

Sueb, R., Hashim, H., Hashim, K., & Izam, M. (2020). Excellent Teachers' Strategies in Managing Students' Misbehaviour in the Classroom. *Asian Journal of University Education*, 16 (1), 46 – 55.

Tondeur, J., Braak, J. V., & Ertmer, P. (2016). Understanding the relationship between teachers' pedagogical beliefs and technology use in education. *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555-575.

<https://www.researchgate.net/publication/308128849>.